

למטייל

שתפתח לך שילי השכל עד שאכנס בחדרי התורה הקדושה ואזכה לבנם ולטייל בתורתך הקדושה מחדר לחדר ומפלאיין מפלאיין ומחיבא לחיבא ומכית לעליה ומעליה לעליה

גליון מס'

10

בהר בחוקותי - במדבר תשפ"ג

תורה

סב

ליקרימ קמא

גליון דו שבועי למטיילים בתורת רביה"ק בסדר התורה הזמנית

חיים של תורה

נקודות לחיים מ'התורה הזמנית'

אתה רעב? תתענה!

ניחר גרוני...

בנוהג שבועלם, פשוט לכל בר דעת, שכאשר בן אדם שבע הוא אינו אוכל, ובעת שהוא רעב וצמא אז הוא מוכרח לאכול. בתורה ס"ב נראה שרבינו מערער על ההנחה המקובלת והכל כך פשוטה הזו.

עוד לפני שבין איך באמת אפשר להתענות כשרעבים ומדוע זה כל כך חשוב, נעמיק מעט במה שכתב רבינו, נצלול פנימה אל כמה נקודות מוקשות, ובסוף ננסה לדלות מעט תובנות שבכוחן לשנות קצת מהרגלי האכילה בהם אנו תפוסים.

באות ה' רבינו מתאר מצב, שבו מתגבר הרעב על האדם, הגרון כל כך יבש, כמו חרס. יבשות הגרון גורמת לכך שאפילו דיבור פשוט האדם אינו מסוגל להפיק מפיו. ניחר גרונו של האדם והוא ממש צחיח וחסר לחלוותית כמו הנגב.

ומה הפתרון?

בתפיסה פשוטה, העזרה הראשונה לגרון יבש הוא לשנות. ללחלח את הגרון בכמה ליטרים הגונים של מים.

אבל רבינו כותב פתרון מסוג שונה, הפוך לגמרי: "ומחמת שאלו השורים הנ"ל, הם סמוכים להדבור, וכשמטגגברים, אזי ממשיכין את הדבור לגלות מצרים, בחינת מצר הגרון, בחינת תהלים ס"ט): "נחר גרוני", ואינו יכול לדבר שום דבור לפני השם ותברך. ועל ידי התענית שמרעבי את עצמו, הוא ממשיך מימי החסדים ללחלח הגרון, ואז יוכל לדבר."

כדי להבין מדוע ריבוי האוכל הוא הרעב והתענית יכולה להביא לשובע, שומה עלינו להתבונן מהו הרעב, בדברי רבינו באות ד' שם מבואר בהרחבה עניין זה.

ויהי רעב בארץ?

בסיפורי התורה אנו רגילים לקרוא שוב ושוב על שני רעב בתקופות שונות. אברהם איבנו נכנס לארץ ישראל, ומיד לאחר מכן פוקד רעב

ורע וקיצו אינו נראה באופק, אדרבה, חדשי לבקרים מיוצרים עוד ועוד סוגי תאוות של אכילה ושתייה, סדרות של טעמים שמבטיחים לנו דמיונות שווא שהנה הנה עתה נוכל להשביע את רעבונו של בני האדם.

ריבוי האכילה והשתייה מעיד על רעב נפשי עמוק, רעב של תאוות שאין להם תחנית, אין להם שום מילוי וככל שיש יותר אוכל ומותרות, כך זעקת הרעב עולה וגוברת שבעתיים.

לו היה נמצא מקום שבו אנשים אוכלים רק את ההכרחי לקיום גופם, והם אינם מבקשים יותר מהראוי להם, היינו יודעים בוודאות, שזה המקום שבו שורר שובע בעולם. ההבטחה מאת השי"ת על ארץ ישראל היא "ארץ אשר לא במסכנות תאכל לחם", לא מחמת עניות תאכלו רק לחם, לא בגלל שאין עוד מה לאכול, אלא שיש כזה שובע פנימי, שאין צורך באכילה מיותרת.

להתענות בעת האכילה

ולכן העצה היא תענית. תענית היא גם ממש כפשוטה. אבל בקשרי התורה עולה שיש לתענית עוד בחינות. ההימנעות ממותרות שאינם מוכרחים לקיום הגוף היא תענית. וגם ממש ברמזים נפלאים רבינו מלמד אותנו על בחינה של תענית, תענית שאפשר לעשותה תוך כדי שאוכלים.

בתחילת התורה, מובא הפסוק שבועז אמר לרות "לעת האוכל גושי הלום", שעל ידי האכילה נעשה יחוד קוב"ה ושכינתיה. ובהמשך הפסוקים אנו לומדים על הנהגה מיוחדת של רות בעת אכילתה: "ויאמר לה בעז לעת האכל גשי הלם ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בפתך בפתך ותשב מצד הקצרים ויצבט לה קלי ותאכל ותשבע ותתר".

רות הותירה בעת אכילתה את המותרות, בתוך האכילה ממש, בעת היחוד היא גם קיימה איזון בחינה של תענית, היא הותירה את המותרות ולא אכלה כי אם את מה שמוכרח לקיום הגוף ובכך היא קיימה את בחינת התענית.

את יושבי הארץ, ואברהם יורד למצרים שם היה אוכל. כך גם חוזר על עצמו אותו סיפור בערך בימי יעקב אבינו, שרעב גדול פוקד את כל האזור, ויעקב שולח את בניו לשובור בר במצרים.

היום אנו נמצאים בעולם, שבו קשה לנו לתאר מציאות של רעב כפשוטם של דברים. אולי במדינות עניות ונחשלות מדווחים מידי פעם על חשש לרעב ובצורת בעוד עשרות שנים, אבל בסך הכול, כמויות האוכל שאנו זורקים לפח מידי יום בכל העולם, יכולות להשביע מיליונים, שלא לדבר על כמויות האוכל שבני אדם כן אוכלים בכל העולם.

אז מה שייך אצלנו רעב? הרי כל המרכולים מלאים עד אפס מקום באלפי סוגים של מאכלים שונים ומשונים. מאות סוגים של מוצרים מכל מה שאנשים צורכים, שברובם אפילו אינם נמנים על הצורך הבסיסי של האנושות כולה כדי לשרוד ולא למות ברעב.

רעב הנפש

אך באמת, רבינו מלמד אותנו בתוך שבילי התורה, שדווקא השפע הגדול, דווקא ריבוי המותרות והדברים שאינם הכרחיים לקיום הגוף, הם סיפורו של הרעב המודרני, הרעב שהולך ומחמיר מבלי שאף אחד מודע לקיומו, והוא האיום הרוחני הגדול ביותר על נשמתנו הקדושה.

"כל התאוות הם בחינת קלפות, פי התאוות הם מותרות, פי בלא התאוות יכול הגוף להתקיים, נמצא שהם מותרות לקיום הגוף. כמו הקלפות הם מותרות, פי עקר אינו אלא הפרי. והקלפות הם מותרות"

ולמרות שישנם הרבה תאוות אבל "ראשי התאוות הם שלשה שרי פרה, שור המשקים ו'אופים' ו'טבחים', שהם: 'קנה' ו'ושט' ו'ורידין'. שהם בחינת תאוות אכילה ושתייה, שהם ראשים, שכל התאוות נמשכים אחריהם"

חיי המותרות של בני האדם, הם סימן ותיעוד מוחשי לקיומו של רעב נורא, שאין לו אח

יו"ל ע"י רשת הכוללים ליקוטי מוהר"ן שע"י ארגון "לטייל בתורתו" קו לסלסל בתורתו | טעמו וראו כי טוב ה' 04-627-73-13 דוא"ל: 046277313@gmail.com

אחר שהתבאר לעיל, שביורר המאכלים נעשה על ידי אמונה, רבינו הוסיף לבאר שיש חילוק בין הקושיות על האמונה, יש קושיות שיש להם תירוץ אך יש קושיות שעד לעתיד אי אפשר להבין את התירוץ.

בהמשך דבריו רבינו ביאר, שגם באותם הקושיות, שיש להם תירוץ, שבהם יש מצווה גדולה לחדד השכל, לפעמים גם בהם נסתמים שבילי השכל, ונזרק באדם אפיקורסות.

עתה רבינו ממשיך לגלות, מהיכן נמשך סתימת שבילי השכל, גם באלו הדברים שהיה ראוי לשכל האנושי להבין, היכן זה בא לידי ביטוי בעבודת ה', ומהי הדרך לתקן את פתיחת שבילי השכל:

בהסתרת הידיעה מיעוט הכוונה בתפילה

כי סיבת הסתימה של שבילי השכל הוא מחמת שצריך לעבוד את ה' בשני יצרים כי יש עבודה מיוחדת כאשר מתגבר היצר הרע, אבל כדי שהאדם יוכל לעבוד את ה' עם היצר הרע, צריך שיהיה היצר הרע כפוף ליצר טוב, והראיה היא במאמר חכמינו ז"ל על הפסוק: (ברכות נד) "ואהבת את ה' אלוהיך וכו' בקול לבבך" שהמילה "לבבך" מתפרשת על שני חלקי הלב, דהיינו בשני יצרים שהם שתי חללי הלב, והיינו שיהיה לבו שלם עם ה' אלוקיו גם מצד היצר הרע, שזה נעשה על ידי שליח ויהיה לו מחלוקת בין שני יצרים, היינו שליח ויהיה לבו חלק עליז על האדם, בהינתן (הושע י) מה שכתוב בפסוק "חלק לבבם" שמחמת חלוקת ליבם מה חלקו זה על זה.¹

ובאמת, אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם מחמת גודל הבנתו וחיידוד שכלו, וכן מחמת שלמות אמונתו, ש"מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ו) על ידי השראת שכינתו בכל העולם, והקדוש ברוך הוא עומד בשעת התפילה שלו, ושומע התפילה שלו, וודאי היה אותו

אדם מתפלל בהתלהבות גדולה בליבו, והיה מדקדק מאוד בכונת שכלו ומוחו לפני את דבריו בכל צרכיו ובקשותיו, כי היה בטוח שזו הדרך העיקרית למילוי כל משאלותיו. ובש"כ - [בגלל] שהאדם אינו יודע את זאת הידיעה בלב שלם מחמת חלוקת יצרו, בש"כ זה אינו מתלהב כל כך ואינו מדקדק כל כך בתפלתו. ולכן כל אדם, לפי מועט שקלו וידיעתו שמשם כל הסתרות הדעת והקושיות, כן הוא מיעוט התלהבות ודקדוקו.²

עתה רבינו מבאר מהיכן נמשכים הידיעה והסתרת הידיעה:

והידיעה היא מהיצר הטוב שב"כ כי משם נמשכת ההבנה ופתיחת שבילי השכל, והסתרת הידיעה היא מהיצר הרע שב"כ ששם כל התגברות התאוות. והסתרת הידיעה הן הן אפיקורסות וקושיות (ויש בזה שני סוגים כמבואר לעיל), שהיצר הרע בתאוותיו, מקשה את לבו בקושיות והסתרות ליפול ברעה של אפיקורסות גמורה.³

שורש מחלוקת הלב במחלוקת דקדושה

והתיקון לזה המחלוקת שבין שני היצרים שב"כ, לתקן את אותו הקלקול בש"כ. היינו כי עיקר התהוות מחלוקת היצר הרע - מהיכן נוצרה מחלוקת זו, שרשו מן המחלוקת שבקדושה שהיא המחלוקת בין הדעת והאמונה, שגשגהשתלשלה אותה מחלוקת קדושה מן הרגא דהרגא, עד שנשתלשלה למטה על ידי יניקת הקליפות, נתנה ממונו מחלוקת היצר הרע על יצר הטוב, בהינתן "חלק לבבם" שחוסר הידיעה מביא לקושיות במקום לאמונה, ומפיל בו [באדם] אפיקורסות, ומסתיר ממונו שבילי השכל אשר אינו יודע להשיב ועל ידי זה בא לאפיקורסות גמורה.

ומחלוקת שבקדושה, באחת ממדרגותיה, הוא מחלוקת תנאים ואמוראים שבגמרא, שזה אוסר וזה מתיר ששם הוא שבילי חיידוד השכל

במה שיכול להבין⁴, ומהשתלשלותם למטה למקומות נמוכים מאוד, נתנה ממונו מחלוקת היצר הרע על יצר הטוב. ולכן שפומתן המחלוקת שבקדושה שהיא שורש המחלוקת של היצרים, אזי מופלא נתבטל מחלוקת היצר הרע ויכול לעבוד את ה' גם עם ההסתרה והקושיה על ידי הדעת והאמונה, כי אין אחיזתו לחלוק אלא משם.

תיקון המחלוקת בלימוד הפוסקים

והתיקון המחלוקת שבקדושה כדי שלא ישתלשל ממנה מחלוקת היצר הרע, הן הלכות פסוקות למעשה. כי פסק הלכה הוא השלום וההרעה של מחלוקת התנאים ואמוראים כי הוא מפסיק את המחלוקת מכאן ואילך ועושה שלום שכולם ילכו בדרך אחת. ועל ידי לימוד הפוסקים הוא נתקשר השלום שבקדושה בין הדעת והאמונה, ונתקן המחלוקת שבקדושה בבחינת יחוד קוב"ה ושכינתיה, ואז נתבטל המחלוקת היצר הרע שב"כ כי היצר הרע כפוף ליצר הטוב, ואז יוכל לעבוד את השם בלב שלם בשני יצרים, ועתה נפתחו לי שערי השכל שיודע להשיב לאפיקורס כי מקודם נסתמו על ידי היצר הרע, ועכשיו התבטלה המחלוקת; וכל זה נעשה על ידי ההקדושה והשלום הנ"ל.⁵

וזה אותיות שלום נומריקון דהיינו ראשי תבות: ו'דע מ'ה ש'תשיב ל'אפיקורס, כי על ידי השלום שבקדושה, מתבטל המחלוקת דסט"א ויודע להשיב על אפיקורסות שב"כ.

וזה מרומז בפסוק: (תהלים קיט) "אודך [בתפילה בהתלהבות ובדקדוק הכוונה] ביושר לבב [על ידי שני היצרים יחד, על ידי] בלמדי משפטי צדקה", כי כתוב בפסוק "לבב" בלשון כפולה דייקא ולא כתוב 'לב', כי כפילות הב' הוא שיכול לעבוד את ה' בשני יצרים, אימתי דהיינו על ידי מה, בד' למדי משפטי צדקה, היינו על ידי לימוד הפוסקים.

הערות והרחבות

1. לכאורה לימוד הגמרא מהפסוק, הוא מהמילה "לבבך" שהוא שני יצרים, וכן גם מובן מהמשך דברי רבינו בביאור הפסוק "אודך ביושר לבב". ואם כן יש להבין מהו הריבוי שיש בפסוק זה במילה "בכל לבבך". ואפשר לומר שזה קשור להמשך דברי רבינו באות ג', שם מובא הפסוק "לקרוא כולם בשם ה'", כי באמת היצר הרע בעצמו חלוק לשתי מדרגות, וראה להלן בהערות מה שיתבאר בזה.
2. בפשט הפסוק זה שהם חלוקים מה, אבל רבינו מביא בסוף התורה מדברי המדרש, שמדובר גם על מחלוקת בתוך עם ישראל, והוא בהא תליא. ובאמת כל זה השתלשל מהמחלוקת דקדושה וכדלהלן.
3. הידיעה בלב שלם אינה שייכת לכאורה בשלמות עד לעתיד, מחמת הקושיות שאין עליהם תשובה ודוק.
4. כמבואר בגמרא, שמפסוק זה לומדים, שכל ההולך בקומה זקופה כאילו דוחק רגלי השכינה.
5. ויש להבין מה ההבדל בין ההתלהבות לדקדוק, ומה בכלל הפירוש לדקדק דבריו.
6. ויש להעיר, שהנה כל עניין התפילה נראה שהוא כעניין בפני עצמו, שאינו קשור למהלך התורה המדבר מתיקון המחלוקת והקושיות, והרי עבודת ה' בשני יצרים אינה דווקא בעבודת התפילה. אך בקשרי התורה אפשר לרמז בתמצית, שכל יחד.

1. וכן עניין קירוב הרחוקים לקרוא בשם ה' הוא עניין התפילה המזכרת פה, וכן להלן באות ו' שעיקר האמונה הוא בלי אמצעי אלא רק על ידי תפילה, עיי"ש היטב.
2. כי למרות שיש חילוק בין הקושיות, הרי מבואר מקשרי התורה שיש קשר בין שני סוגי הקושיות, והקושיות שיש עליהם תשובה, יונקים ומקבלים מהשאלות שאין עליהם תשובה, בבחינת שרי פרעה שיונקים מפרעה, ולכן המטרה של סתימת שבילי השכל על ידי הקושיות הקלות להביא לידי קושיות שאין עליהם תשובה ואפיקורסות.
3. כמובן מתוך דקדוק לשון רבינו שיש 'חילוק' בין הקושיות, שזה עצמו שורש המחלוקת.
4. כי הרי בוודאי יש שורש יותר גבוה למחלוקת תנאים ואמוראים, ובתורה זו בעצמה מרומז שמחלוקת יוסף ויהודה הזה שורש לכל המחלוקת דקדושה.
5. כי בתוך לימוד התורה שם הוא בוודאי המקום שמצווה גדולה לחדד השכל להבין הדבר על בוריו.
6. צריך ביאור שהרי הכרעה הוא היפך השלום ומדוע רבינו כלל את שני המושגים יחד.

שאלה: למדתי את התורה כמה פעמים, ובכל פעם שלמדתי התחזקה אצלי התחושה שכל עניין התפילה שמופיע באות ב' בתורה, כאילו נכנס בחוסר קשר ח"ו לתוך דברי רבינו. יש שם כמו סוגריים בתוך סוגריים, שרבינו עובר מעניין לעניין, ובתוך דבריו הוא נכנס לבאר את עניין התפילה, מה שנראה לא קשור לעצם העניין.

ובפרט, שגם קודם לכן, כשמתחיל להרחיב בדבריו הקדושים, בעניין החילוק שבין הקושיות, לא ברור מה נצרך כל העניין, שהרי מבואר בדבריו שיעקר הברור נעשה על ידי אמונה, ואחר כך בכל אות ב' רבינו עוסק בעניין הקושיות שיש להם תשובה ובכלל לא בעניין האמונה.

למעשה, ידוע לי שיש כלל שראבר"נ כותב שיש פעמים שנראה כביכול יש קטעים או עניינים בתורה שאינם קשורים למהלך התורה, ובאמת על ידי עיון היטב, יוכל להבין איך זה חלק בלתי נפרד מכל מהלך התורה.

אשמח להבין, [א] האם על דוגמת זאת כוונתו. [ב] מה באמת הביאור בעניין התפילה. [ג] מדוע רבינו האריך לבאר את עניין הקושיות שיש עליהם תשובה ולא בעניין האמונה.

תשובה: ננסה להשיב על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון.

[א] אכן, ראבר"נ בכלל י"ז (בחלקו הראשון) נוגע במה שכתבת וז"ל:

"שאינ דרכו הקדושה להרכיב באמצעות קשרי דבריו הקדושים שבכל תורה, ענין מיוחד בפני עצמו, בלתי כוונה המיוחדת לזה..."

ואם נראה לפעמים לעיני המעיין, ששינה מדרכו ומסילתו הזאת. ידע נאמנה, כי נמצא לזה ביאור מדבריו הקדושים. ובחתירתו וביגיעתו, ימצא ויראה, מעט או הרבה..."

מדבריו מובן, שלא זו בלבד, שאותו קטע או עניין מיוחד, אכן קשור לכלל התורה, אלא יש כוונה מיוחדת שמתבארת מתוך קשרי התורה, שעל פיה יובן מדוע זה קשור ולמה זה הובא בדיוק בנקודה ובמיקום המדויק שזה נכנס לתוך רצף התורה.

[ב] עניין התפילה הוא בכלל התורה הוא יסודי מאוד, ואולי אף היסוד והמטרה הגבוהה ביותר במאמר זה. בהמשך התורה באות ג' אנו רואים שאמונת ישראל, שאליה צריך לקרב את כל העמים היא הקריאה בשם ה' - התפילה.

באות ד' וה' מבואר כל עניין הדיבור, ומבואר שם בפירוש שכל הדיבור היינו דיבורים לפני ה'. ובאות ו' מבואר יותר, שבעת הייחוד, אז יש מליצות ודיבורים של השכינה, וכן שעיקר האמונה היא התפילה בלי אמצעי והתפילה של הצדיק שמשודדת הטבע.

אז אמנם באמת, עדיין אין כאן ביאור שלם מדוע זה נכנס לתוך עניין הקושיות, אבל הכיוון כבר ברור.

[ג] אם תעיין היטב בכל הקשרים המובאים בהקשר התפילה בתורה, גם שאלה זו תתבהר לך אט אט.

באות ב' כותב רבינו שביור המאכלים על ידי אמונה, ומשם נכנס לעניין הקושיות שאפשר להבין ושאי אפשר להבין. ב'ליקוטי הלכות' הלכות חלב ודם הלכה ד' (אות ב') מדויק מוהרנ"ת ומעיר בלשון רבינו שהתחיל בעניין אמונה אך ממשיך בתיקון הדעת. דיוק חשוב זה מוביל להבין ולהראות שהדעת והאמונה תלויים זה בזה:

וּלְכַאוּרָה קִשְׁהָ קִצְתָּ, כִּי פִתַּח בְּחֵדָא וְסִים בְּתַרְתִּי, כִּי מִתְחִיל לְדַבֵּר רַק מֵאֲמוּנָה, שֶׁהַבְּרוּר שֶׁל הַמֵּאֲכָלִים הוּא עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, וְאַחַר כֵּן הוֹלֵךְ וּמְבַאֵר שְׁנֵי בְחִינּוֹת תִּקּוּן הַדַּעַת וְהָאֲמוּנָה, וְכוּ'. אַךְ בְּאֵמַת הַכֹּל אֶחָד, כִּי תִקּוּן הַדַּעַת וְהָאֲמוּנָה הַכֹּל אֶחָד וְשְׁנֵיהֶם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה. וְהַעֲקָר הוּא הָאֲמוּנָה שֶׁהִיא יְסוּד הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁפָּתַב, "כֹּל מִצְוֹתֶיהָ אֲמוּנָה", אִךְ זֶה יְדוּעַ שְׁחִיטָת הָאֲמוּנָה הוּא מֵהַדַּעַת, כִּי הָאֲמוּנָה הוּא בְּחִינַת מְלָכוּת, שְׁחִיטָתָהּ מְאֹד הַפְּנִים שֶׁהוּא הַדַּעַת בְּבְחִינַת פְּאוּר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים, כִּי בְּאֵמַת אִךְ עַל פִּי שֶׁאֲמוּנָה הִיא דִּיקָא לְהֶאֱמִין בְּאֲמוּנָה לְבַד בְּלִי שׁוּם דַּעַת וְשִׁכְלָה, כִּי בְּמָה שֶׁהַשִּׁכְלָה מִבִּין אֵין זֶה אֲמוּנָה, כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּל, אִךְ עַל פִּי כֵן שֶׁרֶשׁ הָאֲמוּנָה וְחִיטָתָהּ הוּא דַּעַת.

מוהרנ"ת ממשיך ומראה איך הדברים שעליהן דיבר רבינו בעניין הדעת, הם עצמן גורמים לתיקון ובניין האמונה:

וְגַם מִחֻמַּת שְׂרוּאָה עֵתָה שֶׁכְּפֹמָה קִשְׁיוֹת שֶׁהִיא קִשְׁוָה לוֹ בְּדַעַתוֹ עַל ה' יִתְבַּרַךְ וְהַצְדִּיקִים. וְעֵתָה נִתְיָשְׁבוּ אֵלָיו עַל-יְדֵי שְׁנִפְתָּח דַּעַתוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מִבִּין לְלַמֵּד סְתוּם מִן הַמְּפָרֵשׁ; שֶׁגַם הַקִּשְׁיוֹת שֶׁעֲדִין סְתוּמִים אֶצְלוֹ בְּוִדְאֵי יֵשׁ לָהֶם תְּרוּץ, רַק שֶׁעֲדִין לֹא נִפְתַּח דַּעַתוֹ כֹּל כֵּן לִישָׁב גַּם אֵלוֹ הַקִּשְׁיוֹת אוֹ שֶׁהֵם מֵהַקִּשְׁיוֹת שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לִישָׁב בְּזֶה הַעוֹלָם בְּשׁוּם אִפְסוֹ. וְעַל-כֵּן הוּא מִתְחַזֵּק עַל יְדֵי זֶה בְּאֲמוּנָה יִתְרָה בְּכָל פַּעַם. נִמְצָא, שֶׁעַל-יְדֵי הַדַּעַת נִתְחַזַּק הָאֲמוּנָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְהַפְּךָ, שֶׁכֵּל מֵהַשְׁאָדָם מִתְחַזַּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֲמוּנָה יִתְרָה, נִתּוֹסֵף לוֹ הָאֲרָה גְדוּלָה בְּדַעַתוֹ, כִּי עֲקָר הִיא הָאֲמוּנָה. וְכוּ'. רַק עַל-יְדֵי כֹל הַדַּעַת שֶׁהִיא מִבִּין בְּהַתְּבוֹנְנוֹת נִפְלָא כְּמָה צְרִיכִין לְהַתְּחַזֵּק בְּאֲמוּנָה וְלִסְמָךְ רַק עַל אֲמוּנָה שֶׁהִיא יְסוּד הַכֹּל. וְעַל יְדֵי זֶה מְבַאֵר הַיֵּטֵב מֵהַשְׁהִיטָה לְעִיל מֵהַשְׂרַבְנוֹ ז"ל, פִּתַּח בְּחֵדָא וְסִים בְּתַרְתִּי, כִּי הַכֹּל אֶחָד כְּנִל.

דקדק בלשונו

קשרי התורה הטמונים בדקדוקי לשונותיו

'יוכל להיות יחוד' או 'נעשה יחוד'

כלל התורה טובב על עניין תיקון האמונה, שעל ידו האכילה מביאה ליחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה פנים בפנים. כשמעיינים בתורה מוצאים ביטויים שונים לגבי החלטיות העניין, וצריך להבין איך הכל עולה בקנה אחד.

באות א' כתב: "דע, שעל ידי אכילתם של ישראל, נעשה יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה אפין באפין, בבחינת (רות ב'): 'ויאמר בעז לרות לעת האוכל גשי הלום'. בסוף אות ב' כתב: 'וכשיש לו אמונה בשלמות, יוכל להיות על ידי אכילתו, יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה כנ"ל. בחינת (תהלים לו): 'ורעה אמונה', היינו בחינת אכילה על ידי אמונה.

וצריך להבין האם נעשה בוודאי, או שרק יוכל להיות.

וכן האם יש משמעות לכך שבאות א' כתב בבחינת 'ויאמר בעז לרות' וגו', ובאות ב' כתב בחינת 'ורעה אמונה'.

באות ו' כתב: 'וכשהאמונה כל כך בשלמות, אזי אכילתו היא יקרה מאד. כי נתייחד קדשא בריך הוא ושכינתיה, בבחינת: 'ויאמר בעז לרות' וכו'. והמעין יראה שצריך ביאור רב מה הכוונה "כל כך בשלמות", שלכאורה מדבר על כך שנתקרבו הרחוקים ושלמו קישוטי האמונה, אך מייד אחר כך ממשיך לתאר איך האמונה גורמת לקירוב הרחוקים כשרואים איך משדד את מערכות הטבע, ואם כן משמע שאינו מדבר עדיין על תיקון זה!

נמשיך לסוף אות ו', שם כתב: "היינו, על ידי עלות בני ישראל מראשי התאוות הנ"ל, ממצר הגרון, הנ"ל, על ידי הדיבור, מחזיר את העכו"ם לאמונת ישראל. וזה עיקר קישוטי האמונה, בחינת 'מתקשטא בקישוטיין

דלא הו'. על ידי אמונה בשלמות, אזי הותרה אכילה, בחינת 'ויסב'.

האם האכילה 'יקרה מאוד', או שהיא רק 'הותרה'? האם גם אחר תיקון האמונה רק 'יוכל להיות' יחוד על ידי אכילתו, או שנתייחד באופן ודאי? ללא ספק הלשונויות השונות מעוררות לבחון את הדברים היטב. בתורה זו אף זכינו למהדורה נוספת מכתב יד רבינו, ולפעמים העיון שם יוכל לסייע ובס"ד לפתוח בפניה אפיקים של בהירות ועמקות בדבריו הקדושים.

עיינ שם שכתב: 'וכשהאמונה בשלמות - אזי אין צריך לתענית, ומותר לו לאכול, בבחינת 'ורעה אמונה', 'ורעה' בחינת אכילה. ואכילה הזאת מעורר זיווג פנים בפנים וכו' כי אז אין הקליפות יכולין לינוק ממנה אפילו מאחוריים, כי אז נתבטל הקליפות. וזה בחינת 'ויאמר בעז לרות לעת האוכל גשי הלום', היינו בחינת זיווג פנים אל פנים על ידי אכילה'.

תנופת הכוללים

כולל 'לטייל בתורתו' בירושלים בבית הכנסת 'אור אברהם' לבני חו"ל ממשיך להתרחב ולהתפתח, ומספר רב של אברכים נרשמו והצטרפו לשורותיו.

הביקוש גדול

למרות שהודפסו כבר אלפי חוברות אין הקומץ משיביע את הארי החי, ועקב הביקוש הרב, הדפסנו פעם נוספת את חוברת התורה הזמנית, עם כל ההוספות המיוחדות. וכמו"כ הדפסנו מחדש את הפרוספקט של תוכנית הלימוד שהתקבלה בשמחה על ידי רבים.

החוברות מופצות בבתי הכנסת ע"ש רבינו בכל רחבי הארץ, וניתן להשיגם במוקדי ההפצה הקבועים ואצל נציגי הערים.

ככדי להמשיך לשפר ולייעל את מערך ההפצה הציבורי נקרא לעדכן ולדווח למערכת אם החוברות והעלונים אינם מגיעים, או אם המפיץ שם אותם במיקום לא נכון, או שהכמות אינה מספיקה, וכו'.

ניתן לפנות בטלפון 04-6277313 שלוחה 8 ולהשאיר הודעה, או בדוא"ל המערכת.

הבמה שלכם

מדור 'אז נברר' בעלון מאפשר ללומדים לשתף את הציבור בחידושים, הערות, וכל עניין הקשור ל'לטייל בתורתו', והכל מוזמנים לשלוח מתובנותיהם וחוויותיהם לחיזוק הכלל בהליכה עם התורה. יחד עם זאת ברצוננו אי"ה להוציא מעת לעת גליון מורחב שבו ייכנסו מאמרים ועניינים שונים שאין אפשרות לכלול בעלון מפאת חוסר מקום וכו'. מלבד דרך הדוא"ל הראשי, ניתן לשלוח מאמרים דרך נציגי הערים שבמוקדי החלוקה.

שיחות

ועל למוד הפוסקים הזהיר מאד מאד ביותר מפל הלומדים. וראוי ללמד פל הארבעה שלחן-ערוך פלם מראשם עד סופם פסדר. אם יכול ללמד פל הארבעה שלחן-ערוך עם פל הפרושים הגדולים מה טוב ואם לאו על-פל-פנים וילמד פל הארבעה שלחן-ערוך פקטנים. והוא תקון גדול מאד מאד, כי על-ידי החטאים נתערב טוב ורע, ועל-ידי למוד פוסק שמבקר הפשור והפסול המתיר והאסור הטהור והטמא על-ידי-זה נתברר ונפרש הטוב מן הרע, וכמבאר במאמר "ראיתי מנורת זהב" ובשאר מאמרים, מעלת למוד הפוסקים. וכו'. וכשאינו אנוס וילמד פסדר פל הארבעה שלחן-ערוך מדי יום ביומו, וכשיגמר ויסים הארבעה שלחן-ערוך יחזר ויתחיל ללמד פסדר, וכן ינהג פל ימי חייו.

בעזה"ש"ת

לכבוד המערכת לטייל בתורתו,

רציתי להעלות דברים דלהלן,

באות ב' כתב רבינו: וזאת האפיקורסות הוא לכל אחד לפי בחינתו, יכול להבין בין רב למעט וכו',

הנה הלשון כאן דחוק קצת וקשה לפענחו. ואפ"ל כי הנקודה שייך אחר תיבת אחד, דהיינו שכך הוא הפשט: וזאת האפיקורסות הוא לכל אחד, (היינו שכ"א יש לו האפיקורסות הזה), לפי בחינתו יכול להבין בין רב למעט (היינו לפי בחינתו של עכשיו יכול להבין כ"א או רב או מעט בכל עת וזמן כפי שמאיר לו), או שצריך לגרוס שהוא לכ"א לפי בחינתו, יכול להבין וכו', או יותר טוב לגרוס ויכול להבין וכו', ועדיין צ"ע.

ברכה והצלחה בעבודתכם במלאכת הקודש,

אברהם יעקב הערשקאוויטש.

נכנסתי ל'תורת חכם' בלילה ומצאתי שם את שאהבה נפשי, כמה קונטרסים חדשים על תורה ס"ה. ושמחתי מאד מאד ורקדתי מרוב שמחה וחדווה בחלקנו וגורלנו הטוב והנעים, ששם חלקינו מאנשי הצדיק וכו' וכו' וכו' מה שאין הפה יכול להביע כדבעי.

ראיתי בקונטרס שיש שם קיצור ליקוטי מוהר"ן על התורה הזאת. אמנם, כבר למדתי בספר קיצור ליקוטי מוהר"ן על תורה הזאת בבית מדרשו, ולמעשה מה שכתוב בקונטרס זה משהו אחר, ולא מה שלמדתי בספר הקיצור. יש אם כן ב' מהדורות של קיצור ליקוטי מוהר"ן??

אגב אורחא, בקיצור ליקוטי מוהר"ן שלמדתי בו, ראיתי חידוש, שתערובת המאכלים באה מכח חטא אדם הראשון שבאכילת עץ הדעת נתבלבלו המאכלים. ולכאורה זה חידוש שלא כתוב בתורה בפנים (רק התחלתי לעיין בתורה זו ואולי טעיתי בזה).

כל טוב,

רפאל דוד דייזיס.

הערת המערכת:

נתקבלו המון משובים חיוביים בהקשר לתוכנית הלימוד, המון המון... הגם שיש כאלו שלעצמם לא רוצים ולא מתחברים, אבל הרוב מבינים את הצורך, ויותר מכך הרבה שאומרים שזה היה נחוץ. אז נודה בזאת לכל המחזקים את ידי העוסקים במלאכה. כמובן, וכפי שמבואר בדברים שנכתבו סביב תכנית הלימוד, אין כל הכרח לצעוד דווקא על פיה, אך מסתבר שבמעט התבוננות יוכל כל אחד מאיתנו לקבל ממנה, על חלקיה השונים, תובנות ותועלת להמשך הדרך בתורה ס"ב בצעידה יעילה ומנוצלת.

תשובת המערכת:

אכן יש כמה מהדורות, אבל אנחנו הבאנו את המהדורה של מוהרנ"ת. המהדורות האחרות (וזה לא ידוע לציבור) מעורב בהם חידושים נוספים, של כותבים אחרים, ולא קיצור מוהרנ"ת בלבד. לכן כתבנו, 'קיצור ליקוטי מוהר"ת תקע"א'.

הערות חידושים פניות ובקשות יתקבלו למדור עד 200 מילים בלבד!